

He's back!

Fänge åter SAKs platschef i Afghanistan

TEXT: MARKUS HAKANSSON

Trygg och säker är han Anders Fänge. Det måste jag tillstå. Med mångårig erfarenhet från världens krutdurkar är det nu dags för Anders att återvända till Afghanistan som ny platschef för Svenska Afghantankommittén.

Eller ny förresten, nygammal är mer rättvisande. För dig som följt SAKs arbete genom åren så är Anders knappast någon ny bekantskap. Till och från har han varit platschef ända sedan 1983. Sedan sist har denna 60-åriga journalist från Skåne jobbat som platschef för FN:s organisation för palestinska flyktingar på Västbanken.

► Vad är det som gör att du hela tiden återvänder till Afghanistan?

– Ja, från början handlade det om att ta ställning. För mig var det en rak linje mellan Vietnam och Afghanistan. Det handlade om att ta ställning för den svage, den angripne. Det rent politiska ställningstagandet blandades snart ut med ett djupt engagemang för det afghanska folket. Och ju mer jag har vistats i landet desto starkare har mitt engagemang växt sig.

1981 satte Anders Fänge för första gången sin fot i Afghanistan. Då var han frilansjournalist och åkte dit för att förstå och skaffa sig sin egen bild av situationen. Snart var han där igen, då som reporter för Sveriges Radio. Vid detta hans andra möte med Afghanistan kom han i kontakt med SAK som vid denna tidpunkt

Nyanländ till kontoret i Kabul.

MALIN LAGER

nätt och jämnt hade påbörjat sin verksamhet.

– SAK var en banbrytare som hade en inriktning som skulle visa sig ha bärkraft. Även om det alldeles i början var mycket som inte gick som det var tänkt. Men det var en spännande tid, en tid av ytterligheter. Good guys mot bad guys – Mujahedin med alla deras brister mot det stora Sovjetiska imperiet.

► Utvecklingen i Afghanistan går i många stycken i fel riktning. Våldsupptrappningen är påtaglig i landet. Hur ser du på dagens situation?

– Jag måste tyvärr säga att jag har svårt att vara optimistisk. Jag tror att talibanerna kommer att vänta ut Nato och USA. För stora förluster kommer att leda till att det blir politiskt omöjligt att ha kvar de utländska styrkorna. Sedan är det fritt fram för talibanerna.

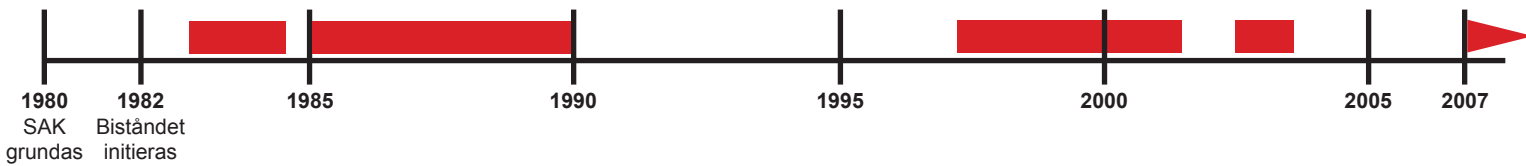
Samtalet stannar vid ämnet och vi talar om säkerhetsfrågan, president Karzai, den afghanska regeringen och om Pakistans tveksamma förhållande till talibanmilisen. Men vi kommer också in på gammal SAK-historia. Anders späder vid flera tillfällen ut skånskan med engelska. Tacka för det – karln har ju bott utomlands i 25 år.

► Ser du något hopp om positiv utveckling och fred i Afghanistan?

– Karzai och regeringen måste *get their act together* och bringa reda i flera saker, bland annat korruptionen. Och kan inte regeringen erbjuda medborgarna skydd och säkerhet är det inte så konstigt att folket tvingas sälla sig till talibanerna. Men är det något jag har lärt mig under mina år i Afghanistan så är det att jag alltid har fel när jag gissar om framtiden.

Det mörknar utanför fönstret, klockan är bara fyra. Det är snart

■ Anders Fänges tid som SAKs platschef i Afghanistan.

När det begav sig. Anders Fänge (andra från vänster) någonsång i mitten av 1980-talet.

februari. Redan nästa vecka sätter sig Anders på planet till Kabul. Han kommer möta ett kylslaget Afghanistan som så sakteliga håller på att tina upp efter en särdeles sträng vinter och han ska leda en stor organisation i en spännande men krävande miljö där framtidsutsikterna ser allt annat än ljusa ut. Det är utan tvekan ett krävande jobb som ställer höga krav.

► Är du en bra ledare?

– Hmm... jag försöker lyssna. Min dörr står alltid öppen. När jag var lite yngre var jag nog ganska otålig. Idag tror jag att jag är rustad med ett bättre tålamod. Jag har sysslat med management i 25 år så jag tror mig ha en uppfattning om vad jag har för

kvaliteter och brister som ledare.

Efter att Anders från Viken i Skåne avslutat sina studier på journalisthögskolan i Stockholm begav han sig ut i världen. Där blev han kvar, ute i världen alltså. På frågan om han saknar skrivandet, att som utrikesmurvel böka runt i de stora frågorna, skeendena och företeelserna, svarar han:

– Det är bättre att försöka göra nåt åt skiten än att skriva om det.

Anders tar nu över rodret från SAKs ekonomichef Shah Mahmood som styrt skutan sedan i våras och Afghanistan-nytt önskar honom stort lycka till och varmt välkommen tillbaka till Svenska Afghanistankommittén. ■

”EN DAG HADE en ung svensk dykt upp i Peshawar – västerifrån, från provinsen Wardak i Afghanistan. Han var trött efter en spänningsfylld resa, men utstrålade energi, engagemang för afghanerna och förtröstan. Och en lagom dos äventyrslystnad... Han såg trevlig ut och förde sig bra. Han talade väl och övertygande. Hans namn var Anders Fänge och han var frilansjournalist för Sveriges Radio. Vi träffades på Dean's Hotel under ett ganska kort samtal, var efter en bil från svenska ambassaden körde iväg med Fänge till Islamabad.

Jag skrev till Sixten Heppling i Stockholm och föreslog att Fänge skulle intervjuas. Kanske han var intresserad? En medieman som kommitténs representant? Det vore inte helt fel. Men engagemanget var det viktigaste. Ambassadör Groth hade vid en lunch uttryckt en liknande tanke: ”Varför inte den där Fänge?”

Åtskilligt senare fick jag höra, efter att ha lämnat Peshawar för gott, att Anders Fänge intervjuats, erbjudits jobbet och accepterat. Jag minns en känsla av lättnad. Kontinuiteten var räddad. Stafettpinnen hade tagits över av en ny löpare som skulle löpa sitt eget lopp. Kanske skulle det bli ytterligare växlingar. Men loppet skulle gå vidare...”

Ur artikelserien ”Afghanistans sak är vår” av Carl Schönmeier. Serien gick i Afghanistan-nytt under hela 2005 som ett led i SAKs 25-årsjubileum.

Ungdomsträff i Göteborg 26-27 maj

- Under den ”nya korta” pingsthelgen planerar SAK en ungdomsträff i Göteborg.
- Lördagen börjar med miniseminarium om hälsoläget i Afghanistan.
- Unga medicinstudenter deltar. Därefter bestämmer ni själva det fortsatta upplägget för helgen.
- Träffen är också en förberedelse inför sommarens medlemsresa med studenter och unga som särskild målgrupp.
- Vi hoppas detta kan bli en trevlig mötesplats för unga SAK-medlemmar och afghanistanvänner, svenskar som afghaner och alla andra!

Är du intresserad av att delta och planera för helgen?

Hör av dig till Harald Holst:
harald.holst@sak.se
08-545 818 49
070-670 35 45